

TER BESLISSING

Aan

de minister

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

1. opnie ecb is verstuurd

nota

Kamerbrief over beleidsopties bij achterblijvende
spaarrentes

2. rite heb

zelf en magge banken ode gesproken

Datum
14 december 2023

Notanummer
2023-0000280904

Bijlagen
geen

Aanleiding

In de eerste drie kwartalen van 2023 hebben Nederlandse en Europese banken door hogere rente-inkomsten aanzienlijke winsten geboekt. In het publieke debat wordt gesproken over de bankwinsten in relatie tot de achterblijvende spaarrentes. Tijdens het Commissiedebat Macro-economische ontwikkelingen in Europees perspectief (incl. informele Eurogroep/Ecofinraad) op 13 september heeft u toegezegd om de Kamer per brief te informeren over verder uit te werken beleidsopties voor het geval spaarrentes langdurig laag blijven.

Beslispunten

1. Graag uw beider akkoord met het verzenden van bijgesloten Kamerbrief. Voor u (stas FB) zijn met name de twee alinea's over fiscaliteit op pagina 6 relevant.
2. Graag uw (minister) akkoord met het openbaar maken van de voorliggende nota conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- Middels deze brief geeft u opvolging aan uw toezegging (aan het lid Van der Lee, GL-PvdA) tijdens het debat om de Kamer binnen enkele maanden per brief te informeren over verder uit te werken beleidsopties voor het geval spaarrentes langdurig laag blijven.¹
- De brief gaat in op ontwikkelingen aangaande de doorwerking van het monetaire beleid op spaarrentes: welke verklaringen hieraan ten grondslag kunnen liggen, hoe Nederlandse banken zich verhouden tot banken uit andere lidstaten en hoe de toezichthouders deze ontwikkelingen duiden.
- Vervolgens gaat de brief in op denkrichtingen voor beleidsopties voor het geval de spaarrentes langdurig achterblijven en ook internationaal zouden gaan achterlopen.
- Ten eerste, kan gedacht worden aan maatregelen die als doel hebben om de spaarrentes te verhogen zodat spaarders meer zouden kunnen meeprofiteren. Bijvoorbeeld door het versterken van concurrentie in de Nederlandse spaarmarkt of door regulering.

¹ [Macro-economische ontwikkelingen in Europees perspectief \(incl. informele Eurogroep/Ecofinraad\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

- De ACM heeft besloten een onderzoek te starten naar de werking van de Nederlandse spaarmarkt. In de brief raad u aan om de rapportage van de ACM af te wachten voordat ingrijpende beleidsmaatregelen worden overwogen.
- Naast gerichte wetgevende maatregelen om de concurrentie te bevorderen, zijn er verdergaande opties om 'publieke alternatieven' aan te bieden, zoals een staatsobligatie voor particulieren, een nationale spaarbank of verdere uitwerking van de digitale euro. Ook kan gedacht worden aan wet- en regelgeving die ingrijpt op de marktwerking op de spaarmarkt, bijvoorbeeld door een minimumtarief in te stellen voor spaardeposito's.
- U geeft een (kritische) appreciatie van een staatsobligatie voor particulieren, en geeft aan dat de nationale spaarbank en de verdere uitwerking van de digitale euro, waarvan de voor- en nadelen goed in kaart gebracht dienen te worden, worden meegenomen als beleids optie in het ambtelijke onderzoek over de weerbaarheid van banken.² Het instellen van een minimumtarief voor spaardeposito's noemt u een zeer vergaande ingreep die verschillende nadelige effecten kan hebben.
- Ten tweede, kan gedacht worden aan maatregelen die zijn gericht op het verminderen of anders aanwenden van de winsten van banken. Bijvoorbeeld door regulering of aanpassingen in de fiscaliteit. U noemt dat deze opties niet leiden tot een stijging van de spaarrente, en een stijging wellicht juist verder uit het zicht doen raken.
 - Hierbij valt te denken aan het verplichten van banken om winsten te gebruiken voor het verhogen van kapitaalbuffers, of door fiscale maatregelen om bankwinsten 'af te romen'.
 - U gaat in op de nadelige consequenties die dergelijke maatregelen kunnen hebben, zoals voor de concurrentiepositie en de investeerbaarheid van banken. U noemt in dit kader ook de opinie die u hebt aangevraagd bij de Europese Centrale Bank (ECB) ten aanzien van de verhoging van de bankenbelasting, en u geeft aan dat u deze zal opsturen naar de Kamer wanneer u deze ontvangt.
- Ten aanzien van de beleids opties benadrukt u het belang om de doelstelling van het beleid scherp te stellen, en om de doelmatigheid en proportionaliteit van beleids opties goed te wegen, waarbij oog moet zijn voor onbedoelde nadelige effecten. Dit dient, gezien de demissionaire status van het kabinet, ter input voor een volgend kabinet.

Communicatie

Nieuws dat mogelijk uit deze brief gehaald gaat worden is dat u een negatieve appreciatie geeft van een staatsobligatie voor particulieren. Het Agentschap maakte 15 december in de Outlook 2024 bekend geen retailbond uit te gaan geven komend jaar.

Politiek/bestuurlijke context

Er zijn Kamervragen gesteld over bankwinsten en de achterblijvende spaarrentes door Slootweg (CDA) en Van der Lee (GL-PvdD).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

² Kamerstuk II, 2022-2023, 21 501-07, nr. 1969